Guia d'aplicació del

Decret d'arxiu qualificat

Febrer del 2023

Amb el suport de

ANDORRA DIGITAL

Govern d'Andorra

1. INTRODUCCIÓ 3

1.1 Context i legalitat andorrana 3

1.2 Estàndards internacionals i referències d'altres països 3

2. OBJECTIUS 4

3. ACTORS INVOLUCRATS 5

3.1 Prestadors de serveis de confiança electrònica qualificada 5

3.2 Prestadors de serveis d'arxiu qualificat 5

3.3 Supervisió dels prestadors de serveis de confiança i l'Arxiu Nacional d'Andorra 6

4. REQUISITS DELS PRESTADORS DE SERVEIS D'ARXIU QUALIFICAT 6

5. PLATAFORMA D'ARXIU QUALIFICAT 8

5.1 Requisits funcionals de la plataforma 8

5. CONTINUÏTAT DEL SERVEI 11

6. GLOSSARI 12

1. Introducció

1.1 Context i legalitat andorrana

El 19 de maig del 2021 va entrar en vigor la darrera modificació de la Llei 35/2014, de certificació i confiança electrònica ("LCCE", en endavant), que, entre altres matèries, regula l'actuació dels prestadors de serveis de confiança electrònica i la seva activitat, les condicions de supervisió a aquests prestadors i el règim de sancions i infraccions aplicables.

L'elaboració del Decret d'arxiu qualificat, sobre el qual versa aquesta guia, ve motivada pel que preveu l'article 16 de l'LCCE. Aquest article habilita el Govern d'Andorra ("el Govern", en endavant) per dictar disposicions reglamentàries per definir de forma més precisa els requisits per a la conservació dels documents electrònics, i afegeix la presumpció del compliment dels requisits de la prestació del servei quan s'ajusti a aquestes disposicions reglamentàries.

1.2 Estàndards internacionals i referències d'altres països

Per definir els requisits que han de complir els prestadors de serveis d'arxiu qualificat per garantir la preservació i conservació a llarg termini dels objectes digitals que es custodien, el Govern s'ha servit dels estàndards i les referències internacionals següents.

Respecte als estàndards internacionals utilitzats, es destaquen:

- CoreTrustSeal Trustworthy Data Repositories Requirements 2020-2022.
- Norma UNE-ISO 14721:2015, sobre sistemes de transferència de dades i informació especials. Sistema obert d'informació d'arxiu (OAIS). Model de referència.
- Norma UNE/ISO 16363:2017, sobre sistemes de transferència d'informació i dades especials. Auditoria i certificació de repositoris digitals de confiança.
- Norma ISO 14641:2018, sobre gestió de documents electrònics. Disseny i funcionament d'un sistema d'informació per a la conservació de documents electrònics. Especificacions.
- Norma ISO 16175-2:2021, sobre informació i documentació. Processos i requisits funcionals per a programari per a la gestió de documents. Part 2: Guia per a la selecció, disseny, implementació i manteniment de programari per a la gestió de documents.
- Norma UNE-ISO 15489-1:2016, sobre informació i documentació. Gestió de documents. Part 1: conceptes i principis.

- Norma UNE-ISO 30300:2021, sobre informació i documentació. Gestió de documents. Conceptes fonamentals i vocabulari.
- Norma ISO/IEC 27000:2018.

Finalment, respecte a les referències d'altres països es destaquen:

- Reglament (UE) núm. 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, del 27 d'abril del 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades - RGPD).
- Llei, del 25 de juliol del 2015, d'arxiu electrònic del Ducat de Luxemburg.
- Reglament Gran Ducal del 22 de maig del 2017 pel qual es modifica el Reglament Gran Ducal del 25 de juliol del 2015 de desenvolupament de l'article 4, paràgraf 1, de la Llei del 25 de juliol del 2015 d'arxiu electrònic.

2. Objectius

El Decret d'arxiu qualificat té com a principal objectiu establir els requisits que han d'assumir els prestadors del servei d'arxiu qualificat per garantir la preservació i conservació a llarg termini dels objectes digitals susceptibles de conservació.

Per assolir l'objectiu anteriorment descrit, cal portar a terme:

- La definició dels compromisos i les responsabilitats que han de complir els prestadors per poder prestar el servei d'arxiu qualificat de conformitat amb:
    - El que està establert als articles 26.1.*a* i *f* i 27.1 de l'LCCE.
    - La dotació d'un model adequat que compleixi el que està descrit al capítol quart del Decret en referència a les funcionalitats de la plataforma.
- La definició de les funcionalitats bàsiques que ha de complir i oferir la plataforma d'arxiu qualificat per poder prestar els serveis descrits en el Decret.
    - Si el proveïdor implementa correctament el Model OAIS que es descriu al capítol cinquè del Decret, es presumeix que es compleixen els requisits funcionals mencionats.

3. Actors involucrats

3.1 Prestadors de serveis de confiança electrònica qualificada

L'article 3 de l'LCCE estableix que els prestadors de serveis de confiança electrònica són les persones físiques o jurídiques que presten un o més serveis de confiança electrònica, i indica que se'ls considerarà "qualificats" si compleixen els requisits establerts en la Llei.

D'acord amb tot el que s'ha exposat, els prestadors de serveis d'arxiu qualificat estan sotmesos al règim aplicable als prestadors de serveis de confiança electrònica qualificada.

D'altra banda, l'article 26 de l'LCCE determina els requisits que han de complir els prestadors de serveis de confiança electrònica qualificada, que es reprodueixen en l'apartat 4 d'aquesta guia.

Per tal de reforçar el compliment dels requisits establerts, l'LCCE inclou el règim sancionador aplicable als prestadors de serveis de confiança electrònica qualificada, al qual es refereix l'article 24 del Decret d'arxiu qualificat.

3.2 Prestadors de serveis d'arxiu qualificat

Les entitats públiques o privades que presten el servei d'arxiu qualificat tenen la consideració de prestadors de serveis de confiança electrònica qualificada, d'acord amb el que es desenvolupa a l'apartat anterior.

Abans d'entrar a detallar el règim aplicable als prestadors de serveis d'arxiu qualificat, és important destacar que, tal com s'estableix a l'article 1.3 del Decret, aquest règim és aplicable a les persones jurídiques que:

- Presten serveis d'arxiu qualificat i tenen la seva seu o un establiment degudament establert a Andorra; o bé,
- Presten serveis a entitats andorranes o emmagatzemen patrimoni cultural andorrà i, malgrat no tenir la seva seu o establiment a Andorra, presten serveis a entitats andorranes o emmagatzemen patrimoni cultural andorrà.

La prestació del servei d'arxiu qualificat té com a objectiu garantir la preservació i conservació a llarg termini dels objectes digitals que es custodien. Així, mitjançant la preservació digital s'aconsegueix garantir l'autenticitat, la integritat i la usabilitat dels objectes digitals en tot el seu cicle de vida, per assegurar la seva accessibilitat i el valor d'evidència a llarg termini. Només les persones jurídiques poden prestar serveis d'arxiu qualificat, atenent l'aspiració a llarg termini del servei.

Per tal de reforçar el compliment dels requisits establerts, en l'LCCE s'hi inclou el règim sancionador aplicable als prestadors de serveis de confiança electrònica qualificada, al qual es refereix l'article 24 del Decret d'arxiu qualificat.

3.3 Supervisió dels prestadors de serveis de confiança i l'Arxiu Nacional d'Andorra

D'acord amb els termes previstos a l'article 33 de l'LCCE, la Comissió Nacional d'Acreditació de serveis de confiança ("CNAC", en endavant) assumeix el rol d'organisme de supervisió respecte dels prestadors de serveis de confiança, per aconseguir un grau de seguretat, qualitat i confiança adequats en la prestació dels serveis adreçats al públic.

En l'exercici de les seves funcions, la CNAC compta amb el suport tècnic de l'Arxiu Nacional d'Andorra, que presta suport a l'organisme de supervisió en els termes previstos a l'article 4.3 del Decret.

En relació amb ambdós organismes, es pot accedir als seus mitjans de contacte a través del seu lloc web:

- https://cnac.govern.ad/
- https://www.cultura.ad/arxiu-nacional-d-andorra/coneix-l-arxiu-nacional-d-andorra

4. Requisits dels prestadors de serveis d'arxiu qualificat

L'article 5 del Decret estableix la llista de compromisos i responsabilitats que han de complir els prestadors per poder prestar el servei d'arxiu qualificat.

En aquest sentit, els prestadors de serveis d'arxiu qualificat poden contactar amb l'Arxiu Nacional d'Andorra per a la correcta interpretació del Decret, tal com s'estableix a l'apartat anterior.

D'acord amb el que s'ha exposat, en la taula següent s'estableixen les accions concretes que permeten complir la llista de compromisos i responsabilitats mencionats:

Núm.	Objectius	Referència jurídica	Compliment (Sí / No)
1	Publicar les condicions generals de contractació.	Art. 26.1.*a* LCCE	
2	Publicar els termes de prestació i ús de la plataforma que incloguin el que estableix l'article 5.1.*a* del Decret.	Art. 26.1.*a* LCCE	
3	Publicar el model de contracte particular.	Art. 26.1.*a* LCCE	
4	Publicar les polítiques que abordin la responsabilitat	Art. 26.1.*a*	

	en la conservació del contingut.	LCCE	
5	Definir i publicar un pla de continuïtat del servei que compleixi el que està establert al capítol novè del Decret.	Art. 26.1.*f* LCCE	
6	Publicar les condicions de l'assegurança de responsabilitat civil.	Art. 22.1.*c* Decret	
7	Disposar d'un pla estratègic de conservació i publicar-lo.	Art. 27.1 LCCE	
8	Disposar d'una política d'arxiu i de la declaració de les pràctiques d'arxiu.	Art 27.1 LCCE	
9	Disposar de documents tècnics i de descripció dels processos que s'apliquen sobre els objectes digitals.	Art 27.1 LCCE	
10	Quadre de classificació.	Art. 16 Decret	
11	Catàleg de formats estàndard.	Art. 16 Decret	
12	Vocabulari de metadades estàndard.	Art. 16 Decret	
13	Calendari de conservació.	Art. 16 Decret	
14	Catàleg de signatures electròniques estàndard.	Art. 18 Decret	
15	Disposar del certificat vigent del compliment de l'ISO 27001.	Art. 19 Decret	
16	Administrar el compliment de la política d'accés del productor.	Art. 20.1, 2 i 3, Decret	

5. Plataforma d'arxiu qualificat

5.1 Requisits funcionals de la plataforma

En el capítol quart del Decret d'arxiu qualificat s'estableix una llista de funcionalitats bàsiques que ha d'oferir la plataforma per tal de prestar el servei d'arxiu qualificat.

Es presumeix el compliment de les funcionalitats descrites en el Decret amb el compliment, com a mínim, del contingut que consta en la següent taula d'especificacions funcionals de la plataforma:

Funcionalitat	Descripció
Validació del paquet d'informació	La plataforma ha d'efectuar determinades comprovacions prèvies a la incorporació dels arxius: autenticitat de les firmes, integritat, formats acceptats, seguretat associada, etc. Així mateix, ha de fer la comprovació que el paquet d'informació incorpora les metadades corresponents al vocabulari de metadades definit.
Índex electrònic / Foliació	Un paquet d'informació amb diverses unitats documentals genera un índex en què s'identifiquen els documents i es guarda el seu valor de resum segons l'empremta electrònica (*hash)* utilitzada. L'índex s'incorpora al paquet d'informació amb les metadades, i el paquet complet serà firmat i segellat amb el segell de temps pel sistema. Índex electrònic com a comprovació de l'entrada del paquet.
Ingesta	Mitjançant un conjunt de processos, els objectes digitals han de ser inclosos i emmagatzemats a la plataforma.
Rebut d'ingesta	Completat el procés d'arxiu d'un paquet d'informació, el sistema ha de generar un rebut del procés d'ingesta. El rebut ha d'incloure la informació bàsica que identifica el paquet i un codi únic que identifiqui unívocament l'objecte expedient emmagatzemat.
Ingesta massiva	Incorporació a la plataforma d'un conjunt d'expedients tractats en la seva totalitat i, per tant,

	no és convenient afegir-hi un segell de temps per a cada objecte. Incorporació automàtica de tots els expedients a la plataforma efectuant les validacions establertes, inclòs un segell de temps que garanteixi el moment concret de la ingesta.
Cerca de paquets d'informació	La plataforma ha de permetre fer cerques de documents a partir de les metadades associades als paquets d'informació i/o documents emmagatzemats. S'ha de poder incloure-hi diferents criteris de cerca, escollir valors de llistes de desplegables, introduir-hi valors o expressions regulars, refinar cerques i descarregar l'expedient i obtenir els números d'identificació associats.
Visualitzar documentació restringida	Els objectes arxivats contenen una metadada que indica si són d'accés públic o restringits. La documentació restringida es podrà visualitzar si s'accepten les condicions d'ús establertes amb la firma d'acceptació.
Obtenir el paquet d'informació	La plataforma ha de permetre obtenir un paquet d'informació si es coneix el seu número d'identificació i en generarà una còpia en el format establert en la política d'arxiu.
Visualització ràpida del document	Identificat un document dins del paquet d'informació, la plataforma ha de permetre visualitzar-lo des del navegador.
Còpia certificada de l'element d'arxiu	Conté la comprovació de la seguretat en el moment de la ingesta, l'historial d'accions de preservació que s'han efectuat sobre l'objecte, l'acreditació de la cadena de custòdia i el paquet signat pel sistema per generar una còpia certificada.
Extracció certificada d'un fons	Permet seleccionar un fons documental o una part i obtenir-ne una còpia, en un format conegut i estàndard que en permeti la importació a qualsevol repositori o arxiu. L'extracció s'acompanya de l'informe de custòdia que acrediti la traça de la ingesta i la preservació del fons documental extret.
Política d'eliminació o disposició	Execució d'una política d'eliminació o disposició, associada a una sèrie documental, segons el que

	s'estableix a la taula d'avaluació documental corresponent.
Ressegellament d'expedients / paquets	Procediment automatitzat per preservar la validesa de les signatures electròniques dels documents inclosos en un paquet.
Migració de format	Procediment de migració de formats sobre un conjunt d'expedients emmagatzemats en un format proper a quedar obsolet.
Consulta de diaris (*logs*) (auditories)	El sistema ha de guardar una traça de les accions executades sobre elements arxivats (de preservació i de consulta).
Informe d'auditoria dels diaris (*logs)*	Generació d'un informe com a resultat de la consulta dels diaris (*logs).*
Administrar el quadre de classificació	La plataforma ha de permetre la gestió del quadre de classificació mitjançant el seu manteniment i associar-lo als fons, afegint i eliminant entrades del quadre, modificant la denominació de les sèries i fusionant, segregant, tancant o reubicant sèries.
Selecció de sèries documentals	El quadre de classificació permet indicar les sèries documentals o tipus documentals que s'indexaran en el moment de la ingesta.
Definició de polítiques de disposició	Permetrà la definició d'una política i les accions per executar-la, associar una política a una sèrie documental, establir les condicions per al compliment de la política i establir si la política es pot executar automàticament.
Consulta d'informes d'execucions	Permet consultar les polítiques de conservació o les migracions efectuades, generant un informe que descrigui el procés i el seu resultat.
Exportació del calendari de preservació	Fitxer XML amb la informació sobre les polítiques que s'apliquen, com s'associen a sèries de documents i en quines condicions s'apliquen per poder importar-se a un altre sistema.
Definició de perfils	Definició dels perfils d'accés a la plataforma d'arxiu, amb les tasques associades, per a les quals tindran permís els usuaris que les tinguin associades al perfil.

Atribució de drets d'accés	Associació de permisos d'accés als diferents perfils per a cada sèrie documental. Els permisos són de consulta, ja que l'eliminació només es pot portar a terme mitjançant l'aplicació de polítiques.
Gestió d'usuaris	Alta, baixa i modificació d'usuaris, atribució de perfils a usuaris i definició dels sistemes d'autenticació.
Definició del vocabulari de metadades	Càrrega del vocabulari de metadades en format XML o similar.
Consulta de formats admesos	La plataforma ha de mostrar una llista amb els formats existents i indicar el nombre de documents per a cada tipus de format.
Control de l'obsolescència de formats de signatura admesos	La plataforma ha de permetre la consulta dels formats per detectar si algun dels formats en ús es troba en risc d'obsolescència.

**Totes les funcions s'executen sobre un expedient compost per documents, a menys que s'indiqui el contrari.*

5. Continuïtat del servei

Durant la prestació del servei d'arxiu qualificat es poden donar tres casuístiques, que s'han descrit en el capítol novè del Decret d'arxiu qualificat:

1. Extinció o abandonament per part del productor.
2. Extinció o cessament de l'activitat per part del prestador del servei.
3. Devolució del servei.

Respecte a la primera de les casuístiques, que fa referència a l'extinció o abandonament per part del productor, serà necessari que el prestador iniciï el procediment descrit en l'article 21 del Decret d'arxiu qualificat, que estableix el següent:

- El prestador ha de custodiar el patrimoni documental del productor.
- El prestador ha de comunicar la situació a l'Arxiu Nacional d'Andorra per tal que pugui valorar si existeix algun motiu d'interès públic per assumir o reclamar la custòdia del patrimoni documental.
- En cas que l'Arxiu Nacional determini que cal custodiar la documentació, ho comunicarà al prestador en un termini màxim de sis mesos.

- Finalment, si el prestador ha de custodiar la documentació, ho ha de fer fins transcorregut el termini establert al Decret i després d'haver complert l'obligació anterior.

Respecte a la segona de les casuístiques, i donada l'aspiració a llarg termini del servei d'arxiu qualificat, que té com a objectiu la preservació i conservació dels objectes digitals, els prestadors han de tenir en compte el següent en cas d'extinció o cessament de la seva activitat:

- Informar els productors de l'extinció o cessament de la seva activitat.
- Informar de la situació actual, i anunciar-la, amb una antelació mínima de sis mesos.
- Si no s'ha pogut localitzar el productor, caldrà iniciar el procediment descrit en la primera de les casuístiques respecte a la intervenció de l'Arxiu Nacional d'Andorra.
- Contractar una assegurança que permeti finançar la continuïtat del servei durant el termini establert en el Decret.

Finalment, i respecte a l'última de les tres casuístiques, es preveu la possibilitat de fer la devolució del servei, i perquè això es pugui materialitzar és important que el productor tingui a la seva disposició:

- Una API d'integració des de la qual es pugui descarregar els objectes digitals, les metadades i l'auditoria.
- La possibilitat d'exportar els objectes digitals, les metadades i l'auditoria en un sistema de fitxers en format XML.

6. Glossari

A continuació s'adjunta el glossari de l'annex I del Decret d'arxiu qualificat, per facilitar la comprensió dels conceptes desenvolupats en aquesta guia:

a. *Autenticitat*: propietat o característica que consisteix en la confiabilitat d'un objecte digital la qualitat del qual no ha estat alterat.

b. *Confidencialitat*: propietat o característica que consisteix en el fet que la informació no es posa a disposició d'entitats o processos no autoritzats ni es revela a aquestes entitats o processos.

c. *Conservació i preservació a llarg termini*: conjunt de processos, polítiques, estratègies i accions específiques que tenen com a finalitat garantir l'estabilitat tecnològica i física de les dades i la permanència i l'accés de la informació dels objectes digitals en qualsevol moment del seu cicle de vida.

d. *Integritat*: Propietat o característica que consisteix en el fet que l'objecte digital no ha estat alterat de manera no autoritzada.

e. *Objecte digital*: entitat d'informació estructurada i composta per seqüències de bits que necessita una eina/sistema de visualització per ser copsada.

f. *Patrimoni documental:* documentació generada i conservada per una entitat en l'exercici de les seves funcions.

g. *Productor*: persona, o sistema client, que proporciona informació que s'ha de conservar i, amb aquesta finalitat, contracta un prestador de serveis d'arxiu qualificat.

h. *Usabilitat*: propietat o característica que permet que l'objecte digital pugui ser localitzat, recuperat, presentat i interpretat en un període de temps considerable per part de les persones interessades.